

Maria Supryn, Łukasz Rejniewicz

Janowiec, woj. lubelskie

Informator Archeologiczny : badania 16, 256-258

1982

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

GNIEW
woj. gdańskie
Stanowisko 9

Muzeum Archeologiczne
w Gdańsku

Badania prowadził mgr Marian Kochanowski /autor sprawozdania/, pod naukowym nadzorem doc. dr. hab. Leona Jana Łuki. Finansowało Muzeum Archeologiczne w Gdańsku. Pierwszy sezon badań. Ślady osadnictwa późnośredniowiecznego.

Stanowisko zlokalizowane jest na północny zachód od Starego Miasta w Gniewie, tuż przy trasie E-16. Teren zbudowany jest z plejstocenijskich glin zwalowych, przy czym pokrywą utworów czwartorzędowych stanowią piaski i żwir, wodnolodowcowe. Częściowo rzeźba terenu została zmieniona w trakcie budowy trasy komunikacyjnej.

Chcąc uchwycić zasięg domniemanego cmentarzyska i sygnalizowanego odkryciami ceramiki i kości, wytyczono dziesięć rowów sondażowych, oznaczonych symbolami A-K o wymiarach - długość od 5-20 m, szerokość od 1-1,5 m.

W trakcie badań natrafiono jedynie na ślady warstwy użytkowej późnośredniowiecznej z nielicznym materiałem ceramicznym. Warstwa ta zaznaczała się tuż pod 15-20 cm humusem, jej maksymalna miąższość wynosiła 50-60 cm. W czasie eksploracji czterech rowów sondażowych nie znaleziono jakiegokolwiek materiału zabytkowego.

Odkryte ślady osadnictwa późnośredniowiecznego potwierdzają penetracje tego obszaru w czasach okupacji krzyżackiej i nieco później.

Istnieje potrzeba dokładniejszego zbadania wyzniesienia, na którym zlokalizowano rów sondażowy nr K, gdzie istnieje szansa uchwycenia śladów grobów kultury wschodniopomorskiej.

Pochodzące z badań zabytki przekazano do Muzeum Archeologicznego w Gdańsku.

Nie przewiduje się kontynuowania badań w najbliższym czasie.

JANOWIEC
woj. lubelskie

PP Pracownia Konserwacji
Zabytków
Pracownia Archeologiczno-
Konserwatorska
Oddział w Lublinie

Badania prowadziła mgr Maria Supryńska /autorka sprawozdania/ oraz Łukasz Rejniek. Finansowało Muzeum w Kazimierzu Dolnym. Siódmy sezon badań. Zamek /XVI-XVIII wiek/.

Kontynuowano prace w wykopie zlokalizowanym w północno-zachodnim narożu dziedzińca zachodniego /wykop XXII/. Miał on na celu prześledzenie współzależności - w partiach fundamentowych - między murem kurtyny północnej i murem wschodnim zachodniej przybudówki zamku oraz rozpoznanie poziomów użytkowych.

Odsłonięto mur kurtyny północnej zamku, wykonany z kamienia wapiennego na zaprawie wapienno-piaskowej, o stopie fundamentowej posadwionej na skale wapiennej na głębokości około 4,90 m. W górnej partii muru, na głębokości około 1-1,34 m, widoczny jest w jego grubości otwór; wchodzący w ten otwór bruk kamienny sugeruje, że jest on zapewne związany z odwodnieniem dziedzińca. We wkopie fundamentowym muru znaleziono fragmenty ceramiki z XV-XV/XVI wieku. W wykopie odsłonięto również wschodni mur przybudówki zachodniej; mur ten w swoim północnym, około 2 m odcinku, posadwiony jest na glinie piaszczystej, na głębokości około 4,70 m. Jest on dostawiony do muru kurtyny północnej. W górnej partii muru zarysowuje się arkada otwierająca się ku przybudówce zachodniej. Dalszy, południowy odcinek tego muru, dostawiony do wyżej przedstawionego, wykonany z kamienia wapiennego na zaprawie wapienno-piaskowej, z pojedynczymi fragmentami cegieł, posadwiony jest płycej, na głębokości około 2,20 m, na warstwach nasypowych. Calec, w postaci gliny piaszczystej, wystąpił w wykopie na głębokości około 4,60 m. Nawarstwienia występujące nad calcem datowane są, jak się wydaje, na XV-XV/XVI wiek. Wyżej wyróżniono nawarstwienia XVI-wieczne oraz warstwy nasypowe, niwelacyjne, datowane na wiek XVII, może XVIII, w stropie XVIII wiek. Z tego zapewne okresu pochodzi bruk na dziedzińcu oraz wapienne odwodnienie. Warstwa nad brukiem datowana jest na XVIII/XIX wiek, wyżej występują warstwy gruzowe XIX-XX-wieczne.

W wykopie XXIV, usytuowanym w obrębie skrzydła wschodniego zamku, poszukiwano poziomu wejścia do dolnego pomieszczenia bastieji przybramnej. Schodów w wykopie nie stwierdzono, natomiast, jak się wydaje, na głębokości około 0,35-0,70 m zarysowuje się dawny poziom użytkowy, opadający w kierunku wejścia. W zachodniej części wykopu odsłonięto bruk z kamieni narzutowych, stanowiący zapewne XVIII-wieczną nawierzchnię dziedzińca.

Wykop XXV wytyczony został na dziedzińcu przed wschodnią partią skrzydła południowego. Miał on na celu odkrycie konstrukcji domniemanych schodów prowadzących do galerii komunikacyjnej tej partii założenia. W wykopie odsłonięto relikty murów: galerii komunikacyjnej, mur z kamienia wapiennego na zaprawie wapienno-piaskowej, w górnej partii przemurowany, ceglany, o szerokości około 1,14 m; na południowym licu muru widoczny jest rodzaj lamperii z barwnego, dołem niebieskoszarego, górą białego tynku; w murze tym widoczne są schodki, których poziom w zestawieniu z charakterystycznym wylewem zaprawy na południowym licu

muru wyznacza dawny poziom użytkowy galerii. W odległości około 0,80 m na północ od muru galerii biegnie równolegle do niego mur, także z kamienia wapiennego na zaprawie wapiennej, o szerokości około 1 m, stosunkowo płytko posadowiony. Jeszcze dalej na północ, w odległości około 1-1,10 m biegnie nieco łukowato kolejny mur z kamienia wapiennego na zaprawie wapienno-piaskowej, o szerokości około 1 m; mur ten posadowiono w calcu, na głębokości około 1,90 m.

Wydaje się, iż dwa ostatnio wymienione mury związane są z właściwą konstrukcją schodów, wzniesiono je bowiem w terenie już użytkowanym. Najprawdopodobniej wejście do galerii uległo z czasem przekształceniom tracąc swój reprezentacyjny charakter. Stwierdzono bowiem, że górna partia schodów uległa rozbiórce. Powyżej nich we wschodniej części wykopu, gdzie przestrzeń między pozostałościami murów schodów i murem galerii wypełniona była innymi, płytko posadowionymi murami, odsłonięto ceramiczną posadzkę, natomiast w zachodniej części wykopu odkryto bruk z kamieni narzutowych stanowiący nawierzchnię dziedzińca. Z przeobrażeniami wejścia do galerii wiąże się prawdopodobnie wykonanie wspomnianych wyżej schodów w murze galerii komunikacyjnej. W wykopie stwierdzono nawarstwienia datowane od XVI wieku do czasów współczesnych.

Prace badawcze w rejonie wejścia do wschodniej partii skrzydła południowego wymagają kontynuacji, gdyż w granicach dotychczas eksplorowanego wykopu XXV odsłonięto jedynie środkową partię poszukiwanych schodów wiodących do galerii.

W sezonie 1982 r. pełniono również nadzory archeologiczne w związku z pracami odgruzowawczymi prowadzonymi po południowej stronie kaplicy zamkowej. Odsłonięto tu górną partię muru oddzielającego dziedzińiec wschodni od zachodniego wraz z czytelnym w murze przejazdem oraz brukiem dziedzińca; po wschodniej stronie skrzydła wschodniego, w rejonie dawnej latryny, odsłonięto fragment nasypu przykrywającego m.in. dawne otwory strzelnicze.

Materiały znajdują się w Pracowni Archeologiczno-Konserwatorskiej PP PKZ w Lublinie.

Badania będą kontynuowane.

KOWAL
woj. wrocławskie

Uniwersytet Łódzki
Katedra Archeologii

Badania prowadził mgr Tadeusz J. Horbacz. Opiekę naukową sprawował doc.dr Jerzy Kmiecński. Finansował Urząd Wojewódzki we Wrocławku. Drugi sezon badań. Zamek /XIV-XVIII w./.